A BÍRÓSÁG ÍTÉLETE (harmadik tanács)

2006. július 6. *

A C-53/05. sz. ügyben,

az EK 226. cikk alapján kötelezettségszegés megállapítása iránt a Bírósághoz 2005. február 9-én

az **Európai Közösségek Bizottsága** (képviselik: P. Andrade és W. Wils, meghatalmazotti minőségben, kézbesítési cím: Luxembourg)

felperesnek

a **Portugál Köztársaság** (képviselik: L. Fernandes és N. Gonçalves, meghatalmazotti minőségben)

alperes ellen

benyújtott keresete tárgyában,

* Az eljárás nyelve: portugál.

A BÍRÓSÁG (harmadik tanács),

tagjai: A. Rosas tanácselnök, J. Malenovský (előadó), J.-P. Puissochet, A. Borg Barthet és A. Ó Caoimh bírák,

főtanácsnok: E. Sharpston,
hivatalvezető: R. Grass,

tekintettel az írásbeli szakaszra,

a főtanácsnok indítványának a 2006. április 4-i tárgyaláson történt meghallgatását követően,

meghozta a következő

Ítéletet

1 Keresetével az Európai Közösségek Bizottsága annak megállapítását kéri a Bíróságtól, hogy azáltal, hogy nyilvános haszonkölcsönbe adás címén mentesítette a szerzőknek fizetendő jogdíj megfizetésének kötelezettsége alól az összes nyilvános haszonkölcsönzést végző intézmény kategóriáját, a Portugál Köztársaság nem teljesítette a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv (HL 1992. L 346., 61. o.; magyar nyelvű különkiadás 17. fejezet, 1. kötet, 120. o., a továbbiakban: az irányelv) 1. és 5. cikkében foglalt rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

Jogi háttér

A közösségi szabályozás

2 Az irányelv hetedik preambulumbekezdése a következőképpen rendelkezik:

„Mivel a szerzők és előadóművészek alkotó és művészi tevékenysége megkívánja, hogy további alkotó és művészi tevékenységük biztosítása érdekében megfelelő jövedelmük legyen; mivel a hangfelvételek és filmek előállításához szükséges ráfordítások különösen jelentősek és kockázatosak; mivel e jövedelem és a ráfordítás megtérülésének lehetősége csak akkor biztosítható hatékonyan, ha a jogosultak megfelelő jogi védelemben részesülnek".

3 Az irányelv 1. cikke kimondja, hogy:

„(1) E fejezet rendelkezéseinek megfelelően és az 5. cikk rendelkezéseire is figyelemmel, a tagállamok biztosítják a jogot a szerzői jogi védelemben részesülő művek eredeti vagy többszörözött példányai és egyéb, a 2. cikk (1) bekezdésében meghatározott védelem alatt álló teljesítmények bérbeadásának és haszonkölcsönbe adásának engedélyezésére, illetve megtiltására.

(2) Ezen irányelv alkalmazásában »bérbeadás« a határozott időre történő használatba adás közvetlen vagy közvetett gazdasági vagy kereskedelmi előny érdekében.

(3) Ezen irányelv alkalmazásában »haszonkölcsönbe adás« a közönség számára nyitva álló intézmény útján határozott időre történő használatba adás, amely sem közvetlenül, sem közvetetten nem irányul gazdasági vagy kereskedelmi előny szerzésére.

(4) Az (1) bekezdésben foglalt jogok nem merülnek ki a 2. cikk (1) bekezdésében említett szerzői jogi védelemben részesülő művek vagy egyéb védelem alatt álló teljesítmények eredeti vagy többszörözött példányainak eladása vagy egyéb terjesztése által."

4 Az irányelv 5. cikkének (1)–(3) bekezdése a következőképpen rendelkezik:

„(1) A tagállamok a nyilvános haszonkölcsönbe adás tekintetében kivételeket határozhatnak meg az 1. cikkben foglalt kizárólagos jog alól, amennyiben legalább a szerzők e haszonkölcsönbe adás ellenében [helyes fordítás: címén] díjazásban részesülnek. A tagállamok szabadon, kultúrpolitikai célkitűzéseiknek megfelelően határozhatják meg e díjazás mértékét.

(2) Amennyiben a tagállamok az 1. cikkben foglalt kizárólagos haszonkölcsönbe adási jogot hangfelvételek, filmek és számítógépi programok esetében nem alkalmazzák, legalább a szerzők számára díjigényt [helyes fordítás: díjazást] biztosítanak.

(3) A tagállamok az intézmények bizonyos kategóriáit mentesíthetik az (1) és (2) bekezdésben foglalt díjfizetési kötelezettség alól."

A nemzeti szabályozás

5 Az irányelvet a portugál jogrendszerbe az 1997. november 27-i 332/97. sz. törvényerejű rendelet ültette át (*Diário da República* I, A. sorozat, 275. szám, 1997. november 27., 6393. o., a továbbiakban: a törvényerejű rendelet). A törvényerejű rendelet a preambulumában a következőket mondja ki:

„E törvényerejű rendelet megteremti a szerzői jog oltalma alá tartozó művek nyilvános haszonkölcsönbe adásának jogát, azonban annak a portugál jogrendszerben való hatálybalépése a közösségi jogszabályok által előírt keretek között, valamint az ország kulturális sajátosságainak és fejlettségi szintjének, illetve a kultúrpolitika területén az azokból eredő intézkedéseknek és iránymutatásoknak a figyelembevételével történik."

6 A törvényerejű rendelet 6. cikke értelmében:

„1. A szerzőnek joga van a díjazásra a mű eredeti vagy többszörözött példányainak nyilvános haszonkölcsönbe adása esetén.

2. A díjazás megfizetéséért annak az intézménynek a tulajdonosa felel, amely a mű eredeti vagy többszörözött példányait a közönség számára hozzáférhetővé teszi. [...]

3. E cikk rendelkezései nem alkalmazhatóak a közkönyvtárakra, az iskolai könyvtárakra, az egyetemi könyvtárakra, a múzeumokra, a levéltárakra, a közalapítványokra és a nonprofit jellegű magánszervezetekre."

A pert megelőző eljárás

7 2003. december 19-én a Bizottság az EK 226. cikk első bekezdésében foglalt eljárásnak megfelelően, felszólító levelet intézett a Portugál Köztársasághoz, amelyben arra kérte a Portugál Köztársaságot, hogy léptesse életbe az irányelv rendelkezéseit.

8 A Bizottság, miután megkapta a Portugál Köztársaságnak az előbbi levélre adott válaszát, 2004. július 9-én indokolással ellátott véleményt adott ki, amelyben felhívta e tagállamot, hogy az értesítéstől számított két hónapos határidőn belül tegye meg a véleménynek való megfeleléshez szükséges intézkedéseket.

9 Az említett indokolással ellátott véleményben a Bizottság megjegyezte, utalva a törvényerejű rendeletre, hogy a Portugál Köztársaság nem hozta meg az irányelv 1. és 5. cikkének átültetésének biztosításához szükséges intézkedéseket.

10 Mivel a Portugál Köztársaság nem válaszolt az említett indokolással ellátott véleményre, a Bizottság a jelen kereset benyújtása mellett döntött.

A keresetről

A felek érvei

11 A Bizottság szerint a törvényerejű rendelet 6. cikkének (3) bekezdése mentesít minden állami központi közigazgatási szervet, minden közvetetten az államigazga-

táshoz kapcsolódó szervezetet, közintézményt és közjogi szervezetet, valamint minden decentralizált és helyi önkormányzati szervet és szervezetet a haszonkölcsönbe adás jogának megfizetése kötelezettsége alól. E listához még hozzá kell adni az összes olyan magánjog alá tartozó jogi személyt, amely állami jellegű funkciót tölt be, mint például a közhasznú közigazgatási jogi személyeket, valamint a magániskolákat és magánegyetemeket, valamint általában az összes nonprofit jellegű magánszervezetet. Végülis az a helyzet áll fenn, hogy minden nyilvános haszonkölcsönbe adást végző intézmény mentességet élvez az említett fizetési kötelezettség alól.

12 Az irányelv 5. cikkének (3) bekezdése úgy rendelkezik, hogy a tagállamok az intézményeknek nem az összes kategóriáját mentesíthetik, ahogyan azt a törvényerejű rendelet teszi, hanem csak bizonyos kategóriáit. A Portugál Köztársaság így tehát az irányelv által megengedett határokat túllépve járt el, és az említett törvényerejű rendelet egész egyszerűen akadályozza az irányelv által kitűzött cél elérését, amely nem más, mint annak biztosítása, hogy a művészi alkotótevékenység megfelelő díjazásban részesüljön.

13 A Bizottság egyébként a műveknek a közszolgálatok és közjogi szervezetek által történő haszonkölcsönbe adása és a kereskedők által történő bérbeadása közötti közeli rokonságra hivatkozik. Véleménye szerint ugyanis mindkét esetben az oltalom alatt álló művek felhasználásáról van szó. A tagállamokban oltalom alatt álló művek jogi oltalombeli eltérései hatással lehetnek a belső piac működésére, és versenytorzító hatással járhatnak. Az alkotások, könyvek, hangfelvételek és képfelvételek haszonkölcsönbe adása mennyiségileg jelentős tevékenységet képvisel. Az ezen alkotásokat felhasználó személyek azokat nem vásárolják meg, ebből következően a szerzőknél és alkotóknál jövedelem-kiesés keletkezik.

14 A Bizottság hozzáteszi, ahhoz, hogy a kulturális alkotásokat ingyenesen az állampolgárok rendelkezésre lehessen bocsátani, a tagállamok kötelesek azoknak

díjazást biztosítani, akik hozzájárulnak a könyvtárak működtetéséhez, azaz nemcsak a személyzetnek, hanem főként ezen alkotások szerzőinek. Ez utóbbiak díjazása a Közösség közös érdeke.

15 A Portugál Köztársaság saját védelmében arra hivatkozik, hogy az irányelv 5. cikke és különösen annak (3) bekezdése „kompromisszumos szöveg", pontatlan, nehezen értelmezhető, valamint jelentését és hatályát tekintve vitatható. Az említett rendelkezés megszövegezése annak érdekében lett ilyen szándékosan nyitott és rugalmas, hogy figyelembe vegye a különböző tagállamok eltérő kulturális fejlettségi szintjét. Másfelől, az irányelv nem ad semmilyen iránymutatást az említett cikk értelmére vonatkozóan.

16 A Portugál Köztársaság egyébként úgy véli, hogy az irányelv átültetése közvetlenül „az intézménykategóriák kiválasztásának" problémáját veti fel, közvetetten pedig azt, hogy azok a személyek, akik az irányelv közvetett vagy közvetlen címzettjei, részesülhetnek-e egyenlő vagy majdnem egyenlő módon, és ha igen, akkor milyen mértékben, az irányelv azon rendelkezései által biztosított előnyökben, amelyek a nyilvános haszonkölcsönbe adás terén feljogosítják a tagállamokat az 5. cikk (1) bekezdésében foglalt díjazás megfizetésének kötelezettsége alóli mentesítésre. Véleménye szerint e kérdés az ugyanezen cikk (3) bekezdése, valamint az egyenlő elbánás, a részrehajlás-mentesség, a szolidaritás és a szociális kohézió elvei közötti ellentmondásos kapcsolatra utal. Márpedig az egyes intézménykategóriák mentesítésének a nyilvános haszonkölcsönbe adás jogához fűződő fizetési kötelezettség alól az lehet a következménye, hogy a portugál állampolgárok nem ugyanazon feltételek mellett férhetnek hozzá a szellemi alkotásokhoz és élvezhetik azokat. Ráadásul a jogosultaknak főszabály szerint megfelelő jövedelmet kellene kapniuk többszörözési és terjesztési jogaik gyakorlása keretében.

17 Másfelől a Portugál Köztársaság azt állítja, hogy a nyilvános haszonkölcsönbe adás esetei elenyészőek, mivel az érintett piac a nemzeti területre korlátozódik, és gazdasági téren kicsi a jelentősége, ezért e helyzet nincs befolyással a belső piacra. Ezért véleménye szerint az a következtetés vonható le, hogy a kulturális fejlődés céljai fontosabbak, mint a belső piacot érő hátrányok. Ezen oknál fogva ez utóbbiak megszüntetése ellentétes lenne az arányosság elvével.

18 Végül, az említett tagállam arra hivatkozik, hogy figyelembe véve a tagállamok kulturális sajátosságait és eltérő fejlettségi szintjét, az új nyilvános haszonkölcsönzésre vonatkozó szabályozás elfogadásának és a nemzeti jogba való integrálásának – a szubszidiaritás elvének értelmében – a tagállamok hatáskörében kell maradnia.

A Bíróság álláspontja

19 Először is, a Bizottság és a Portugál Köztársaság közötti jogvita egyetlen tárgya az irányelv 5. cikke (3) bekezdésében foglalt rendelkezés – miszerint a tagállamok az intézmények bizonyos kategóriáit mentesíthetik az ugyanazon cikk (1) bekezdésben foglalt díjfizetési kötelezettség alól – hatályának a kérdése.

20 Az állandó ítélkezési gyakorlat szerint valamely közösségi jogi rendelkezés értelmezéséhez nemcsak annak kifejezéseit, hanem annak szövegkörnyezetét, és

annak a szabályozásnak a célkitűzéseit is figyelembe kell venni, amelynek az részét képezi (lásd különösen a Bíróság C-301/98. sz. KVS International ügyben 2000. május 18-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-3583. o.] 21. pontját és a C-156/98. sz., Németország kontra Bizottság ügyben 2000. szeptember 19-én hozott ítélet [EBHT 2000., I-6857. o.] 50. pontját).

21 Először is az irányelv 5. cikke (3) bekezdésének megszövegezését illetően, meg kell állapítani, hogy az „az intézmények bizonyos kategóriáira" vonatkozik. Ebből tehát egyértelműen következik, hogy a jogalkotó szándéka nem az volt, hogy lehetővé tegye a tagállamoknak, hogy az intézmények minden kategóriáját mentesítse az említett cikk (1) bekezdésében foglalt díjfizetés kötelezettsége alól.

22 Másodszor, az 5. cikk (3) bekezdése értelmében az irányelv azt teszi lehetővé a tagállamoknak, hogy azok nyilvános haszonkölcsönbe adás esetén kivételeket határozhatnak meg az ugyanezen cikk (1) bekezdésében foglalt szerzőknek fizetendő díjazás általános kötelezettsége alól. Márpedig az állandó ítélkezési gyakorlat szerint az irányelvek azon rendelkezéseit, amelyek az ugyanezen irányelv által megállapított főszabálytól való eltérést fogalmaznak meg, szigorúan kell értelmezni (a Bíróság C-476/01. sz. Kapper-ügyben 2004. április 29-én hozott ítéletének [EBHT 2004., I-5205. o.] 72. pontja).

23 Ezenfelül, ugyanezen 5. cikk (3) bekezdése nem értelmezhető úgy, hogy az teljes eltérést tesz lehetővé az említett díjfizetési kötelezettségtől, mivel az ilyen értelmezésnek az lenne az eredménye, hogy kiüresítené az említett cikk (1) bekezdését, és így megfosztaná ezen rendelkezést minden hatékony érvényesülésétől.

24 Végül, tekintettel az irányelv fő céljára, ahogyan az a hetedik preambulumbekezdéséből pontosan következik, annak célja a szerzők és előadóművészek megfelelő

jövedelmének, valamint a hangfelvételek és filmek előállításához szükséges különösen jelentős és kockázatos ráfordítások megtérülésének biztosítása (a Bíróság C-200/96. sz. Metronome Musik-ügyben 1998. április 28-án hozott ítéletének [EBHT 1998., I-1953. o.] 22. pontja).

25 Ebből következően az ilyen haszonkölcsönzést végző intézmények összes kategóriájának mentesítése az irányelv 5. cikkének (1) bekezdésében foglalt kötelezettség alól megfosztaná a szerzőket attól a díjazástól, amely arra szolgál, hogy ráfordításaik megtérüljenek, ami viszont további alkotói tevékenységükre is hatással van (lásd a már idézett Metronome Musik-ügyben hozott ítélet 24. pontja). E körülményekre tekintettel az irányelv olyan átültetése, amely az intézmények összes kategóriáját mentesíti, kifejezetten ellentétes az irányelv céljával.

26 A Portugál Köztársaság valójában nem vitatja, hogy az irányelv átültetése – ahogyan az a törvényerejű rendeletből következik – a jelen ítélet 11. pontjában felsorolt összes intézménykategória mentesítéséhez vezet.

27 E körülményekre tekintettel, elismerhető, hogy a portugál szabályozásnak az a következménye, hogy a nyilvános haszonkölcsönzést végző intézmények minden kategóriáját mentesíti az irányelv 5. cikke (1) bekezdésében foglalt díjazás megfizetésének kötelezettsége alól.

28 Ezen intézkedés igazolására az említett tagállam különböző érvekre hivatkozik, amelyek közül egyik sem tekinthető relevánsnak.

29 Először is, a Portugál Köztársaság arra hivatkozik, hogy a nyilvános haszonkölcsönzés piaca alapvetően nemzeti piac, és gazdasági szempontból jelentéktelen. Ebből az következik, hogy a belső piac megfelelő működésére ez a helyzet nincs hatással, és hogy a szubszidiaritás elve értelmében a nyilvános haszonkölcsönzési tevékenységnek a tagállamok hatáskörében kell maradnia.

30 Mindenesetre, annak feltételezése esetén, hogy az említett tagállam ekként az irányelv érvényességének kívánja vitatni, megjegyzendő, hogy az EK 230. cikkében foglalt határidőn túl a közösségi jogalkotás által elfogadott valamely jogi aktus jogszerűségét az a tagállam nem kifogásolhatja, amelynek tekintetében az irányelv hatályba lépett. Valójában az állandó ítélkezési gyakorlat szerint a tagállam nem hivatkozhat sikerrel valamely olyan irányelv vagy határozat jogellenességére, amelynek ő a címzettje, mint védekezési eszközre azon kötelezettségszegés megállapítása iránti keresettel szemben, amely ezen határozat végrehajtásának elmulasztásán vagy ezen irányelv figyelmen kívül hagyásán alapul (lásd különösen a Bíróság C-74/91. sz., Bizottság kontra Németország ügyben 1992. október 27-én hozott ítéletének [EBHT 1992., I-5437. o.] 10. pontja; a C-154/00. sz., Bizottság kontra Görögország ügyben 2002. április 25-én hozott ítélet [EBHT 2002., I-3879. o.] 28. pontja és a C-194/01. sz., Bizottság kontra Ausztria ügyben 2004. április 29-én hozott ítélet [EBHT 2004., I-4579. o.] 41. pontja).

31 Mindenesetre a Bíróság már megállapította, hogy ahogyan más ipari és kereskedelmi tulajdonjogok, az irodalmi és művészi tulajdonhoz fűződő kizárólagos jogok is olyan jellegűek, hogy hatással lehetnek az áruk és szolgáltatások áramlására, valamint a Közösségen belüli versenyviszonyokra. Ezen oknál fogva ezek a jogok, még ha a nemzeti jogok hatálya alatt is állnak, alá vannak rendelve az EK-szerződés előírásainak, és ezért ez utóbbi alkalmazási területéhez kapcsolódnak (a Bíróság C-92/92. és C-326/92. sz., Phil Collins és társai ügyben 1993. október 20-án hozott ítéletének [EBHT 1993., I-5145. o.] 22. pontja).

32 Ezért a Portugál Köztársaság álláspontjával ellentétben az a jogi oltalombeli különbség, amelyet az egyes tagállamokban a kulturális alkotások élveznek, ami a

nyilvános haszonkölcsönbe adást illeti, olyan jellegű, hogy hatással van a közösség belső piacának megfelelő működésére, és versenytorzító hatással járhat.

33 Másodszor, az említett tagállam arra hivatkozik, hogy a szerzői jogok jogosultjai főszabály szerint már megkapták a díjazást a műveik többszörözési és terjesztési joga után.

34 Ezzel szemben, az oltalom alatt álló mű olyan felhasználása, mint például a nyilvános haszonkölcsönbe adás, eltérő jellegű az értékesítéstől vagy a terjesztés más formáitól. Valójában a haszonkölcsönzési jog a szerző előjoga marad, függetlenül a magát a művet tartalmazó alapanyag értékesítésétől. Egyébként, a haszonkölcsönzési jog nem merül ki az eladással vagy más terjesztéssel, mivel a terjesztési jog nem pontosan ugyanaz, mint a jogosult által vagy az ő engedélyével a Közösségen belül történő első értékesítés (lásd ebben az értelemben a már idézett Metronome Musik-ügyben hozott ítélet 18. és 19. pontja).

35 Harmadszor, a Portugál Köztársaság arra hivatkozik, hogy az irányelv 5. cikkének (3) bekezdése annak érdekében ilyen nyitott és rugalmas, hogy figyelembe vegye a különböző tagállamok eltérő kulturális fejlettségi szintjét, valamint hogy az „intézmények bizonyos kategóriái" kifejezés is „variálható geometriára" sarkall az értelmezés során.

36 Ezzel szemben az irányelv 5. cikkének (3) bekezdése, ahogyan arra a jelen ítélet 22. pontjában már rámutattunk, nem értelmezhető úgy, hogy az teljes eltérést tesz lehetővé az ugyanezen cikk (1) bekezdésében említett díjfizetési kötelezettségtől.

37 Negyedszer, a Portugál Köztársaság szerint ellentmondásos kapcsolat van az egyenlő elbánás, a részrehajlás-mentesség, a szolidaritás és a szociális kohézió elvei, valamint az irányelv 5. cikkének (3) bekezdése között. Valójában, ha csak az „intézmények bizonyos kategóriáit" mentesítenék az említett díjfizetési kötelezettség alól, akkor a portugál állampolgárok nem ugyanazon feltételek mellett férhetnének hozzá a szellemi alkotásokhoz és élvezhetnék azokat.

38 E tekintetben az intézmények bizonyos kategóriájának az irányelv 5. cikke (3) bekezdésében foglalt mentesítése az ugyanezen cikk (1) bekezdésében említett díjazás megfizetésének kötelezettsége alól lehetővé teszi a tagállamok számára – meghagyva számukra annak meghatározását, hogy melyek azok az intézmények, amelyek az említett mentesítés hatálya alá tartoznak – bizonyos mérlegelési jogkör fenntartását annak megállapításánál, hogy az érintett közszervezetek körében melyek számára lenne kedvezőbb a szellemi alkotásokhoz való hozzáférés engedélyezése, tiszteletben tartva az alapvető jogokat és különösen a hátrányos megkülönböztetés tilalmát.

39 Egyébiránt, a valamely irányelvben a kellőképpen pontos közösségi szempontok hiánya esetén az abból eredő kötelezettségek körülhatárolásakor a tagállamok feladata területükön a legrelevánsabb szempontok meghatározása a közösségi jog és különösen az adott irányelv által előírt kereteken belül, ez utóbbi biztosítására (lásd ebben az értelemben a Bíróság C-245/00. sz. SENA-ügyben 2003. február 6-án hozott ítéletének [EBHT 2003., I-1251. o.] 34. pontja és a C-433/02. sz., Bizottság kontra Belgium ügyben 2003. október 16-án hozott ítélet [EBHT 2003., I-12191. o.] 19. pontja).

40 E tekintetben már ítélet született arról, hogy az irányelv 5. cikkének (3) bekezdése felhatalmazza, de nem kötelezi a tagállamokat arra, hogy mentesítésről rendelkezzenek egyes intézménykategóriák tekintetében. Mivel ha a kérdéses tagállamban

fennálló körülmények nem teszik lehetővé az intézménykategóriák közötti megfelelő különbségtétel elvégzésére vonatkozó szempontok meghatározását, akkor az összes érintett intézménykategória számára elő kell írni az említett cikk (1) bekezdésében foglalt díjazás megfizetésének kötelezettségét (a már idézett Bizottság kontra Belgium ügyben hozott ítélet 20. pontja).

41 E körülményekre tekintettel, meg kell állapítani, hogy a Bizottság által benyújtott kereset megalapozott.

42 Következésképpen meg kell állapítani, a Portugál Köztársaság azáltal, hogy nyilvános haszonkölcsönbe adás címén mentesítette a szerzőknek fizetendő jogdíj megfizetésének kötelezettsége alól az összes nyilvános haszonkölcsönzést végző intézmény kategóriáját, nem teljesítette az irányelv 1. és 5. cikkében foglalt rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.

A költségekről

43 Az eljárási szabályzat 69. cikkének 2. §-a alapján a Bíróság a pervesztes felet kötelezi a költségek viselésére, ha a pernyertes fél ezt kérte. Mivel a Portugál Köztársaság pervesztes lett, a Bizottság kérelmének megfelelően kötelezni kell a költségek viselésére.

A fenti indokok alapján, a Bíróság (harmadik tanács) a következőképpen határozott:

1) **Azáltal, hogy nyilvános haszonkölcsönbe adás címén mentesítette a szerzőknek fizetendő jogdíj megfizetésének kötelezettsége alól az összes nyilvános haszonkölcsönzést végző intézmény kategóriáját, a Portugál Köztársaság nem teljesítette a bérleti jogról és a haszonkölcsönzési jogról, valamint a szellemi tulajdon területén a szerzői joggal szomszédos bizonyos jogokról szóló 1992. november 19-i 92/100/EGK tanácsi irányelv 1. és 5. cikkében foglalt rendelkezéseiből eredő kötelezettségeit.**

2) **A Portugál Köztársaságot kötelezi a költségek viselésére.**

Aláírások